

ARAF 180. ÂYETİN TEFSİRİ (5)

(...düünden devam)

Tirmizî'nin rivâyetinde yer alıp da Kur'ân'da isim kipiyle anılmayan isimler de onyedidir ki şunlardır:

el-âbî, el-Bâsiṭ, el-Hâfi, er-Râfi, el-Mu'izz, el-Muḡill, el-'Adl, el-Celîl, el-Bâ'îṣ, el-Muḡî, el-Mubdi', el-Mu'îd, el-Mumîṭ, el-Vâcid, el-Mâcid, el-Muḡaddim, el-Muaḡir, el-Vâlî, Žû'l-Celâli ve'l-İkrâm, el-Muḡsiṭ, el-Muḡnî, el-Mâni, el-ârr, en-Nâfi, el-Bâḡî, er-Reṣîd, el-abûr.

Şayet Tirmizî'nin rivâyetinde geçen öteki isimler alınıp bu on yedi isim de Kur'ân'da isim kipiyle geçen yirmi yedi isimle değiştirilirse hepsi Kur'ân

'da isim olarak anılan doksan dokuz isim elde edilmiş olur. Hepsinin yeri Kur'ân

'da açıktır. Yalnız Meryem

Sûresinde İbrâhîm'in: (

) sözünde geçen

(*afiy*

) ismi hariç. Çünkü pek az kimse bu ismin farkına varabilmiştir.

Şimdi geriye, sadece aynı sıfattan türemiş isimlere bakmak kalıyor: *el-adîr; el-âdir, el-Ğafûr, el-Ğaffâr, el-Ğâfir; el-'Aliyy, el-A'lâ, el-Mut'âl; el-Melik, el-Melîk, el-Mâlik; eş-Şâkir, eş-Şekûr; el-'Âlim, el-'Alîm* gibi. Ya

bunları saymakta bir engel yoktur, çünkü aynı sıfattan türemiş olsalar da aralarında hafif anlam farkı vardır. Bunların her biri, ötekiden daha özel bir sıfat bildirmektedir. Nitekim

Rahmân

ve

Rahîm

aynı sıfat kökünden türemiş olmakla beraber birbirinden biraz farklı anlam taşırlar. (

Rahmân

, dünyaya özgü geçici bir rahmeti simgelerken,

Rahîm

, âhirete özgü sürekli rahmeti bildirmektedir). Aynı kökten türemiş farklı kipteki sıfat isimleri

saymayı uygun görmeyen kimsenin,

âlik, Bâri', Muḡavvir

gibi anlamları aynı olan isimleri de saymaması gerekir; oysa bunlar sayılmaktadır. Çünkü bunların hepsi îcâd ve yaratma anlamında ortak ise de her birinde ayrı bir anlam da vardır.

□ âlik

, yaratma kudretini, Bâri' yaratılanın ana maddesini îcâdedeni, Muâvvir ise yaratılanı biçimlendireni ifade eder. Şimdi bu isimlerin bir anlamda ortak olmaları, birbirlerinden ayrı anlamlarının bulunmasına da engel olmadığına göre, aynı sıfattan türemiş, fakat aralarında hafif anlam farkı bulunan isimleri saymakta da bir engel yoktur. Bunların sayılması, iyi niyetle yapıldığından tekrar olsa bile hoş görülür.

(devamı yarın..)